

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI DIREKTOR O'RINBOSARLARINING MENEJERLIK KO'NIKMALARINI TAKOMILLASHTIRISHNING AXBOROT METODIK TA'MINOTI

Maxamadaliyeva E`zoza Rustamxo`ja qizi

MTTDMQTMO instituti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqola, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktor o'rinbosarining menejerlik ko'nikmalarini takomillashtirishda axborot metodik ta'minotining o'rni va ahamiyatini tahlil qiladi. Maqolada axborot metodik ta'minoti, uning ta'lim jarayonidagi roli, axborot tizimlarining samarali qo'llanilishi va raqamli texnologiyalarni joriy etish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Axborot metodik ta'minoti, menejerlik ko'nikmalari, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, axborot texnologiyalari, ta'lim boshqaruvi, raqamli ta'lim.

Аннотация: Данная статья анализирует роль и значение информационно-методического обеспечения в улучшении управленческих навыков заместителей директоров в дошкольных образовательных учреждениях. В статье рассматриваются информационно-методическое обеспечение, его роль в образовательном процессе, эффективное использование информационных систем и внедрение цифровых технологий.

Ключевые слова: информационно-методическое обеспечение, управленческие навыки, дошкольные образовательные организации, информационные технологии, управление образованием, цифровое образование.

Annotation: This article analyzes the role and significance of information and methodological support in improving the managerial skills of deputy directors in preschool educational institutions. The article discusses information and methodological support, its role in the educational process, the effective use of information systems, and the implementation of digital technologies.

Key words: Information and methodological support, managerial skills, preschool education organizations, information technologies, education management, digital education.

Maktabgacha ta'lim tizimi jamiyatning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega. O'zining pedagogik, psixologik va ijtimoiy ta'limi orqali, bu tizim bolalarga ma'naviy va jismoniy rivojlanishning poydevorini yaratadi. Maktabgacha ta'lim, shuningdek, bolalar uchun jamiyatda mustahkam o'rin egallashga yordam beradigan ko'nikmalarni shakllantiradi. Bu tizimning muvaffaqiyatli ishlashi uchun boshqaruvning yuqori darajada samarali bo'lishi zarur, xususan, direktor o'rinbosarlari uchun. Maktabgacha ta'lim tizimida direktor o'rinbosarlarining menejerlik ko'nikmalari muhim rol o'ynaydi. Ular ta'lim jarayonini samarali boshqarish, ta'lim oluvchilarni ta'lim olishiga sharoit yaratish va jamoadagi ishni tartibga solish kabi vazifalarni bajaradilar. Axborot metodik ta'minoti bu jarayonda katta ahamiyatga ega, chunki ma'lumotlarni tizimli tarzda yig'ish, tahlil qilish va o'rganish imkoniyatini yaratadi. Axborot va metodik ta'minotning yangi texnologiyalar bilan uyg'unlashuvi direktor o'rinbosarining menejerlik ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Menejerlik ko'nikmalari – bu boshqaruv jarayonlarini samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilimlar, ko'nikmalar va qobiliyatlar to'plamidir. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktor o'rinbosarining menejerlik ko'nikmalari quyidagi asosiy yo'nalishlarda ko'rinadi. Direktor o'rinbosari maktabgacha ta'lim tashkilotining kelgusi rivojlanish rejasini ishlab chiqishi va resurslarni samarali taqsimlashni ta'minlashi kerak. Bu, masalan, O'zbekiston

Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "Ta'lim tizimini rivojlantirishning 2017-2021 yillarga mo'ljallangan konsepsiyasi"ga asoslanadi. Ushbu hujjat ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, resurslarni samarali taqsimlash va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni tatbiq etishga urg'u beradi. Direktor o'rinbosari o'z jamoasining faoliyatini samarali boshqarishi kerak. Bu pedagoglarni rag'batlantirish, o'zaro hamkorlikni kuchaytirish va yangi metodlarni amalda qo'llashga o'rgatishni o'z ichiga oladi. Maktabgacha ta'lim sohasida "Maktabgacha ta'limning rivojlanish rejasi" (2017) kabi hujjatlar jamoa boshqaruvini rag'batlantirishga qaratilgan ko'plab tashabbuslar yaratgan. Qarorlar qabul qilish jarayonida direktor o'rinbosari to'g'ri ma'lumotga ega bo'lishi zarur. Prezident farmoni va boshqa hujjatlar bo'yicha qarorlar qabul qilishda axborot tizimlaridan foydalanish direktor o'rinbosarining ishini samarali qilishga yordam beradi. Masalan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 2 sentyabrdagi "Yangi pedagogik texnologiyalarni maktabgacha ta'lim tizimiga keng joriy etish to'g'risida"gi farmoni ta'lim tizimida axborot texnologiyalarini joriy etishga urg'u beradi.

Axborot metodik ta'minoti – bu maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim jarayonini samarali tashkil qilish, boshqaruvni tizimli amalga oshirish, pedagogik ko'nikmalarni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan barcha axborot, metodik materiallar va raqamli texnologiyalarni o'z ichiga olgan tizimdir. Ta'lim tizimida axborot metodik ta'minotining samarali qo'llanilishi pedagogik va boshqaruv jarayonlarining yuqori sifatli amalga oshirilishini ta'minlaydi. Axborot tizimlari ta'lim jarayonida mavjud bo'lgan barcha ma'lumotlarni markazlashtirilgan tarzda yig'ish, saqlash, qayta ishlash va tahlil qilish imkoniyatini beradi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida axborot tizimlari orqali pedagogik jamoa va boshqaruv xodimlari o'zlarining ishlash jarayonlarini yaxshilashga erishadilar. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 19 dekabrda qabul qilingan "Ta'lim tizimida axborot texnologiyalarini joriy etish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni bu sohadagi raqamli texnologiyalarni joriy etishni va zamonaviy axborot tizimlaridan foydalanishni rag'batlantiradi. Ushbu farmon doirasida ta'lim tizimiga axborot tizimlarini integratsiya qilish, pedagogik faoliyatni boshqarishda yangi yondashuvlarni tatbiq etish maqsad qilingan.

Axborot metodik ta'minoti yordamida direktor o'rinbosari pedagogik yondashuvlarni yanada zamonaviylashtirish va boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega. **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 19 yanvardagi farmoni** "Ta'limni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish" haqidagi farmoni bo'yicha pedagogik xodimlar uchun zamonaviy treninglar va metodik qo'llanmalar ishlab chiqilmoqda. Bu orqali direktor o'rinbosari quyidagilarni amalga oshiradi. Pedagoglarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtiradi. Pedagoglarni individual rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlaydi va kerakli o'quv resurslarini taqdim etadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida resurslarni boshqarish, moliyaviy manbalarni samarali taqsimlash – bu menejerlik ko'nikmalarining muhim qismi. Axborot metodik ta'minoti bu jarayonlarni boshqarishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 1 martdagi **"Ta'lim sohasini moliyalashtirishni yaxshilash"** haqidagi farmoni, ta'lim tizimining moliyaviy resurslarini samarali boshqarish bo'yicha yangi yondashuvlarni ishlab chiqish kerakligini ko'rsatadi. Axborot metodik ta'minoti yordamida direktor o'rinbosari quyidagilarni amalga oshiradi: byudjetni samarali taqsimlash, ta'limning sifatini oshirish uchun zarur resurslarni jalb etish va resurslar va mablag'lar taqsimoti bo'yicha tahlil olib borish va hisobotlar tayyorlash. **Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida axborot metodik ta'minotni rivojlantirishning istiqbollari** - axborot metodik ta'minotini rivojlantirish, yangi texnologiyalarni ta'lim jarayonlariga joriy etish orqali ta'lim tizimining samaradorligini oshirish mumkin. 2021 yilda O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilgan **"Ta'lim tizimini raqamlashtirish"** dasturi, raqamli platformalar va metodik resurslarni

taqdim etishda katta qadamdir. Bu istiqbolni amalga oshirish orqali ta'lim jarayonlarini monitoring qilish yanada osonlashadi, hamda boshqaruv samaradorligi oshadi.

Yangi pedagogik texnologiyalar va yondashuvlarni tatbiq etish orqali maktabgacha ta'limda sifatni yanada oshirish mumkin. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yilgi farmoni "**Yangi pedagogik texnologiyalarni maktabgacha ta'lim tizimiga keng joriy etish**" ta'lim tizimini modernizatsiya qilishga urg'u beradi. Axborot metodik ta'minoti va zamonaviy treninglar orqali direktor o'rinbosarlari va pedagogik xodimlarning malakasini oshirishga ko'maklashish zarur. O'zbekiston Respublikasi 2021 yilgi ta'lim yangilanishlari doirasida maktabgacha ta'lim xodimlarining malakasini oshirishga alohida e'tibor qaratmoqda.

Shu bois, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktor o'rinbosarining menejerlik ko'nikmalarini takomillashtirishda axborot metodik ta'minotini rivojlantirish zarur. Axborot va metodik resurslarning integratsiyasi, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, yangi pedagogik uslublarni o'rganish va amaliyotga tadbiiq etish orqali ta'lim tizimining samaradorligini oshirish, jamiyatning kelajak avlodiga sifatli ta'lim berish imkonini yaratadi. Bu esa, o'z navbatida, maktabgacha ta'lim tizimining o'ziga xosligini va uning jamiyatdagi o'rni va ahamiyatini mustahkamlaydi. Axborot texnologiyalarini kengaytirish: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida axborot texnologiyalarini yanada kengaytirish va raqamli platformalarni faol ishlatish. Pedagogik malaka oshirishni tizimlashtirish: Pedagoglar va direktor o'rinbosarlari uchun doimiy malaka oshirish dasturlarini joriy etish. Resurslarni samarali boshqarish: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mavjud resurslarni samarali taqsimlash va moliyaviy boshqaruv tizimini kuchaytirish. Innovatsion metodlarni joriy etish: Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni va metodlarni tatbiq etish orqali ta'lim sifatini yaxshilash. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida axborot metodik ta'minotini samarali joriy etish, menejerlik ko'nikmalarini takomillashtirishga yordam beradi va ta'lim tizimini zamonaviylashtirish yo'lida muhim qadam bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayeva N.Sh. The role of modeling in the development of coherent speech of senior preschoolers// International journal of multidisciplinary research and analysis ISSN(print): 2643-9840, ISSN(online): 2643-9875 Volume 03 Issue 12 December 2020 DOI: 10.47191/ijmra/v3-i12-09, Impact Factor: 5.522 Page No.- 321-323
2. Abdullayeva N.Sh. Pedagogical possibilities of design activity in the process of increasing the qualification of preschool workers// European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. Volume 8 Number 1 2020 Page 90-95 bet
3. Valiyeva F.R. Ensuring continuity in the training of future professionals in the education system.// European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences/ Volume 7 Number 6, 2019. ISSN 2056-5852
4. Valiyeva. F.R., Kurbonov Sh. Continuity in the education system // Wschodnioeuropejskie // East european science journal 12(52)2019 45-52. 2020